

INVERSCO: ÚDERY USA A IZRAELE NA ÍRÁN: CO BY MĚLI INVESTOŘI VĚDĚT

2.3.2026 - Eliška Krohová | Crest Communications

Klíčové body: Americko-izraelské údery na Írán zatím nenarušily dodávky ropy; Hormuzský průliv zůstává otevřený (některé lodě se mu však vyhýbají). Reakce trhů bude záviset především na tom, zda dojde k omezení toků energie.

- V Invescu předkládáme čtyři základní scénáře možného dopadu na ropu a další trhy - od stabilních dodávek s vyšší produkcí OPEC až po vážné narušení,“ vysvětluje Paul Jackson, globální ekonomický stratég společnosti Invesco, a dodává: „Upozorňujeme také na sledování klíčových indikátorů: futures na ropu, vývoj amerického dolaru, rozhodnutí OPEC+ a pohyb lodí v Hormuzském průlivu.

Co víme

K neděli 1. března odpoledne je situace podle dostupných informací následující:

Íránská média tvrdí, že Hormuzský průliv je fakticky uzavřen, ačkoli oficiální blokáda vyhlášena nebyla. Několik lodí bylo napadeno a část plavidel nyní raději kotví, než aby průlivem proplouvala. Do doby, než 88členné Shromáždění expertů zvolí nového nejvyššího vůdce, byla řízením země pověřena trojice představitelů: umírněný prezident Masúd Pezeškján, šéf justice Gholámhosejn Mohseni Ejei a duchovní Alírezá Arafí.

„Tentokrát je to jiné.“

Čtyři nejnebezpečnější slova ve finančních trzích. Někdy však skutečně může být situace odlišná.

Co bude dál?

Prezident USA Donald Trump a izraelský premiér Benjamin Netanjahu uvedli, že jejich cílem je změna režimu. Není tedy jasné, co by jim umožnilo rychle vyhlásit vítězství a konflikt deeskalovat. Situace je mimořádně proměnlivá a absence jasně vymezených cílů zvyšuje pravděpodobnost dalších zásahů.

Střednědobý vývoj bude pravděpodobně určován tím, jak se vyvinou ceny ropy - a v menší míře plynu. Klíčové bude, zda a v jakém rozsahu dojde k narušení dodávek.

Základním východiskem je, že trhy geopolitické události obvykle postupně „odfiltrují“, pokud zásadně nezmění ekonomické fundamenty. Historie ukazuje, že výrazně reagují především tehdy, když je narušena nabídka, růst nebo inflační dynamika.

Dva příklady jsou obzvláště výmluvné:

Naopak konflikty Irák-Kuvajt (1999) a USA-Irák (2003) neměly na akciové trhy stejný dopad, protože globální dodávky ropy zůstaly v zásadě nedotčeny. Produkce obvykle klesá pouze tehdy, když klesá poptávka. V letech 2003-2005 nabídka dokonce rostla.

Necelých 48 hodin po prvních úderech se zdá, že globální dodávky ropy zatím významně narušeny nejsou. To se však může rychle změnit. Trhům někdy stačí i samotná obava z možného omezení.

Nedávná historie ukazuje, že akce na Blízkém východě měly na ceny ropy pouze krátkodobý dopad a akciové trhy je z velké části ignorovaly. Tentokrát však může být analogie méně přiléhavá vzhledem k širšímu rozsahu operace a eliminaci části iránského vedení.

Když USA v roce 2003 napadly Irák, podílely se na světové produkci ropy zhruba 10 %. Dnes je to více než 20 %. Energetická náročnost globální ekonomiky navíc výrazně klesla – mezi lety 1990 a 2024 o 48 % a od roku 2003 o 37 % (v přepočtu barelů ropy na reálný dolar HDP v paritě kupní síly).

Reálná cena ropy po roce 2003 výrazně vzrostla, nikoli však kvůli poklesu nabídky, ale kvůli zrychlení globálního růstu.

Pokud by došlo k fyzickému narušení energetické infrastruktury – například klíčových přepravních tras či těžebních zařízení – důsledky by byly zásadně jiné a historické paralely z let 1999, 2003, 2019 (útok na Abqaiq), 2023 (útok Hamásu na Izrael) či 2025 by nemusely být relevantní. Tentokrát by to skutečně mohlo být jiné.

Historie rovněž ukazuje, že ceny ropy prudce reagují na skutečné či očekávané omezení dodávek z regionu. Pokud se však obavy nenaplní (například po irácké invazi do Kuvajtu), cenový nárůst rychle odezní.

Možné scénáře

Situace je velmi dynamická, přesto pracujeme se čtyřmi základními scénáři (seřazeno od nejméně po nejvíce negativní pro trhy):

1. Oslabení iránských vojenských kapacit bez zásahu ropných zařízení

Subjektivní pravděpodobnost: 40 %

Lodní doprava v Hormuzském průlivu pokračuje. Existuje šance, že ceny ropy v následujících týdnech klesnou – část geopolitické premie byla již započtena. OPEC+ 1. března oznámil větší než očekávané zvýšení produkce, aby zmírnil případné výpadky a poskytl politické krytí producentům v Perském zálivu (za předpokladu, že bude možné ropu fyzicky vyvážet).

2. Narušení iránských ropných zařízení

Pravděpodobnost: 10 %

Írán se podílí přibližně 3 % na globální nabídce ropy (po odečtení domácí spotřeby), většina směřuje do Číny. OPEC+ by mohl výpadek kompenzovat. Motivace USA či Izraele cíleně zvyšovat ceny ropy je omezená – vyšší ceny benzínu by mohly poškodit domácí politickou podporu.

3. Írán útočí na ropná a plynová zařízení v regionu

Pravděpodobnost: 20 %

Připomíná to útok drony na saúdské zařízení Abqaiq v roce 2019, který krátkodobě vyřadil asi 7 % globální produkce a způsobil intradenní skok ceny Brentu o více než 15 %. Ceny se však během několika týdnů normalizovaly díky rychlým opravám. Klíčová by byla rychlost obnovení provozu.

4. Výrazné omezení plavby Hormuzským průlivem

Pravděpodobnost: 30 %

Nejrizikovější scénář. Írán nemusí průliv fyzicky blokovat – stačí zvýšit rizikovost tranzitu a náklady na pojištění. Válečné pojistné může vzrůst až o 50 % a některé pojistky jsou rušeny s cílem přecenění. Podobný efekt vedl v letech 2023–2024 k omezení plavby v Rudém moři. Rozdíl je v tom, že pro Hormuzský průliv neexistuje plnohodnotná alternativa.

Existují sice ropovody ve Spojených arabských emirátech a Saúdské Arábii, které část exportu vyřeší, ale rozsáhlé omezení by znamenalo globální šok nabídky ropy i plynu. Nejzranitelnější by byly zejména asijské ekonomiky, včetně Japonska a Singapuru.

Očekávaná reakce trhů

Akcie

Krátkodobě očekáváme pokles. Energetičtí producenti si mohou vést relativně velmi dobře, zatímco cyklické a spotřebitelské sektory budou pod tlakem. Zbrojařské firmy, velké ropné společnosti a těžaři zlata by mohli těžit z vyšší nejistoty. Evropské a japonské trhy jsou strukturálně citlivější na růst cen energií než USA.

Dluhopisy

Výnosy mohou krátkodobě růst kvůli inflačním obavám, byť obavy o růst mohou reálné výnosy tlumit. Rizikové dluhopisy (high yield) pravděpodobně zaznamenají rozšíření spreadů.

Americký dolar

V režimu risk-off, který teď krátkodobě nastává, obvykle posiluje a jako exportér energie by z vyšších cen mohl těžit. Nicméně v podobné situaci roku 2025 dolar posílil jen mírně a následně oslabil. Status bezpečného přístavu byl v poslední době zpochybňován.

Energie

Krátkodobý růst cen je pravděpodobný. Nejpravděpodobnější scénář však předpokládá, že ropná infrastruktura zůstane nepoškozena a Hormuzský průliv otevřený, což by znamenalo pouze omezený střednědobý dopad.

Drahé kovy

Zlato a stříbro pravděpodobně porostou v důsledku zvýšené geopolitické nejistoty.

Co nyní sledovat?

Vliv na naše základní investiční teze

Historické paralely existují, ale jsou nedokonalé – tento konflikt je přímější a eskalačnější. Přesto platí klíčová dynamika: pokud nedojde k fyzickému poškození infrastruktury nebo dlouhodobému omezení Hormuzského průlivu, cenové šoky u ropy a plynu obvykle postupně odezní.

Zdůrazňujeme také, že většina aktérů nemá zájem na výrazném ropném šoku, který by poškodil americkou i globální ekonomiku.

Události jsou vážné a velmi proměnlivé, avšak na základě současných informací zatím neměníme naše základní investiční očekávání.

O společnosti Invesco

Invesco Asset Management Deutschland GmbH, Invesco Asset Management Österreich – pobočka pobočky Invesco Asset Management Deutschland GmbH – jsou součástí Invesco Ltd., společnosti pro správu aktiv se spravovanými aktivy v hodnotě více než 1 593 miliard USD (k 31. říjnu 2021).

V případě jakýchkoli dotazů nebo potřeby dalších informací se obraťte na společnost Invesco Asset Management Deutschland GmbH, Valentin Jakubow, telefon +49 69 29807-311.

Obsažené informace nepředstavují investiční doporučení ani jiné poradenství. Prognózy a výhledy trhu uvedené v tomto materiálu jsou subjektivní odhady a předpoklady

vedení fondu nebo jeho zástupců. Mohou se kdykoli změnit bez předchozího upozornění. Nelze zaručit, že se prognózy uskuteční podle předpokladů.

Vydavatelem těchto informací v České republice je společnost Invesco Asset Management Deutschland GmbH, An der Welle 5, D-60322 Frankfurt nad Mohanem. Red Oak ID: 1958016

Pro více informací kontaktujte:

Eliška Krohová

Crest Communications, a.s.

Ostrovní 126/30

110 00 Praha 1

gsm: + 420 720 406 659

e-mail: eliska.krohova@crestcom.cz

<https://www.crestcom.cz/cz/tiskova-zprava?id=6110>